

Nota de prensa

CILPE 2023: UMI IÑARANDUVÉVA OMOMBA'EGUASU ESPAÑOL HA GUARANI OIKOVE PYA'AGUAPÝPE OÑONDIVE OÑEMBOHAPE HAĞUA IVEROAMERIKAPEGUA ÑE'ĒJOPARAITA REKOMBO'E

- Ko ararundyépe, *Portugués* ha *Español* Ñe'ě Amandaje 3^{ha} Yvy Ape Ári (CILPE 2023) oñeñemongeta gueteri hína arandupyeta rehegua rekombo'e ha mokõivéva ñe'ě ovaléva marandu rekoatýpe.
- Amandaje omoĩ mesa ári *español* ha guarani rekoguata pya'aguapýpe Paraguái ryepýpe ha ohechauka arandupy ha ñe'ějoparaita oñeikotevéva Iveroamérikape.
- Paraguái Rekuái, karai Raúl Silvero, Tetãnguéra Ndiva Jokupytyrã Motenondehariregua pógui, ohechakuaa kuri ko araapýpe OEI-pe, CILPE ohechakuaa rupi Paraguái ha'eha tetã iñe'ě mokõiva ha hiñarandupyetáva ramo.

Paraguay, 24 jasypo ary 2023.- Mokõi áraha [Portugués ha Español Ñe'ě Amandaje](#) oñemboguata, ko araapýpe ha oñembosako'i “Ñe'ënguéra ha Arandupyeta Rekombo'e”, ohechakáva mba'éichaitépa oporomoambuekuua ñe'ëita ha arandupyeta rekombo'e Iveroaméricaichagua tekohápe, ojokupytyhápe *español* ha *portugués* ñe'ě heta ypykuéra ñe'ě yke rehe. Ko árape ojehecharamo mba'éichapa guarani ha *español* oikove pya'aguapýpe oñondive, Ha ohechauka avei mba'éichapa ikatu oñembosako'i tekombo'e rekoguata ipyendáva arandupyeta ha mokõiveva ñe'ëme.

Amandaje 3^{ha}, ombosako'íva Iveroamérica Retãnguéra Aty Tekombo'e, Arandupy ha Tembikuaápe ġuarã (IRA) oñemboguata hína Paraguay, Paraguáipe, ha oykeko mbarete hína Tetã pokatuvete, **ohechakuaahápe ko tembiapo tetã omomba'eguasúva peteĩ tembiapouka rupive oñemboheraguapyva'ekue ambue 2 jasypo ohasava'ekuépe ha**

CONTACTO

Víctor Salinas
Prensa OEI Paraguay
victor.salinas@oei.int
+595 971 975742

oñemoñuahẽ IRA Pytyvõharapavẽme ko arapype aty guasuhẽpe Beningo López Ogaguasũpe, vicecanciller Raúl Silvero po rupive.

Sesiõn ningo oñepyrũ kuri mesa ojeherõva “Ñema’ẽ kuaa: tekombo’e rehegua tembiapo ha tembiaporã”, omoakãva João Neves, Instituto Internacional da Língua Portuguesa (IILP)-pegua moakãharapavẽ, ha upẽpe ohesa’ỹijo “oñeikotevẽha ojejepytasove tekojopara ha arandupyeta rekove rehe” ha oñemboykemava’erã aipo “mbo’ehaõpe ojeheguapaitẽha”, Neves he’iháicha.

Ko sesiõn-pe oĩ kuri avei **María Matensanz**, Madrid Mbo’ehaovusu Complutense-pegua, he’íva katuete oñemombareteva’erãha ñe’ẽjoparaita ñembo’e tetãnguera mboypiri oñeñe’ẽhápe español ha portugues, ha’e rupi “ ñemoambue renda” ha **Noel Iedesma**, Bolivia-pegua IRA moakãhapavẽ, he’íva “ tekojoparaeta ári oĩ hína peteĩ mba’e guasuetereíva, ha’éva tekojoja”. Avei oñe’ẽ kuri **Edleise Mendes**, Federal de Bahía, Brasil-pegua Mbo’ehaovusúpegua, chupe ãuarã mbo’eharakuera oñamindu’uva’erã hembiapo tee ári” arandupyeta mbohapeháramo” ha **María Gloria Pereira**, Tekombo’e ha Arandupy Motenondeha Paraguaipegua rérape, oñe’ẽva español ha guarani rekove rehe Paraguáipe.

Atyguasu oñemboguata uperire peteĩ sesiõn ojehechauhakápe Iveroamérica Rembiasa arandupyeta rekombo’ẽpe ha’eháicha [“Escuelas de frontera”](#), IRA omboguata ñepyrũva hispano-portuguesa mboypíri, omohesakãva’ekue **Viviane Ferreira**, Madrid Mbo’ehaovusu Complutense-pegua, ha upéicha avei ñe’ẽjoparaita rehegua apopyrã “ Che rape ahayhuvéva” oñemboguatáva Montevideo-pe mitã ha mitãkuña’ĩnguera ndive ary 2019 guive, omombe’úva **Raquel Carinhas** Uruguay Retã Mbo’ehaovusúpegua. . Avei, Gilvan Müller de Oliveira omomba’eguasú apopyrã [“Cruzando Fronteiras”](#), IRA omboguatáva Brasil-pe, umi mbo’ehao oĩva tetã rembe’ýre ha oñe’ẽva español-pe ndive, ombokuatiámava 430 tapichápe ha ko’agãramo ãuarã oñembokatupyryma hetave 700 tapichágui Mokõive ñe’ẽ ha arandupyetápe. Avei **Mónica Vargas**, Panamá-pegua IRA oikuaauka tembiasa ohasáva **“Tikicuela matemática che mbo’ehaõpe”**. **Apopy oñemboguatáva Panamá-pe 2011 guive ha oñemomba’egusu ha oñembojopóiva tekombo’e rehegua tembiapo ha’evéva yvy’ape ári.**

CONTACTO

Víctor Salinas
Prensa OEI Paraguay
victor.salinas@oei.int
+595 971 975742

CILPE 2023

Asunción – Paraguay

23 y 24 de mayo

23 e 24 de maio

Upe pyharevépe ipahaitépe oñeñe'ẽ kuri apoukapy ikatuva ojejapo ñe'ẽita oñemombareteve hağua ha ojekuaauka hağua avei umi ñe'ẽjopara tetãnguérapegua. José Arlindo Barreto, Universidad de Cabo Verde sãmbyhyhára, he'i oñemomba'eha ñemoarandu ñe'ẽkõi rehegua, oñembojoajúva portugués ha Cabo Verde ñe'ẽ ndive, omomba'evoko ko ñe'ẽ ñemoañete. **Luis Enrique López**, Fundación PROEIB, Los Andes, Bolivia, pegua, he'i “**ñambotapykueva'erã umi paradigma monolingüe ha ideologías lingüísticas hegemónicas**” oguereko asýva ñe'ẽnguéra ppykuéra mba'e.

Virginia Unamuno ohecharamo “Ñe'ẽnguérape jaikove derécho” ha he'i ojejapova'erãha umi políticas de memoria lingüística ohechaukáva arandupy ppykueraguáva. Upéicha avei **Collete Despagne**, Universidad Autónoma de Puebla-gua, he'i tekotevéha mitãrusukuéra oike tavakuéra ñande ppykuéra reheguava oñemoheñoihápe ñemoarandu pyahu arandupyeta ha ñe'ẽkõime oporohekombó'eva.

Ko ka'arúpe opakuévo tembiapovusu oñehesa'yijóvo ñe'ẽnguéra rehegua ojehechata mba'éichapa imbarete ñemoarandu arapýre.

- [Eike ko'ápe](#) opaite ta'ãnga CILPE 2023 rehegua ehechaséramo.
- [Eike ko'ápe](#) CILPE 2023 mesakuéra ehechaséramo.
- [Eike ko'ápe](#) rehechaséramo CILPE 2023 mesakuéra.
- [Eike ko'ápe](#) ta'ãngamýi mbykymi CILPE 2023 rembiapo ñepyrũha.

CILPE 2023 rehegua

[Portugués ha Español Amandaje Yvy Ape Ári \(CILPE\)](#), ombosako'íva IRA, oguereko jehupytyvoirãramo ombyaty iñirũnguéra tetã rekuái rehegua ha ndaha'éiva, oñehesa'yijokuaa ha ojehecha hağua tembiapokuéra oñemombareteve hağua ñe'ẽnguéra ha avei Iveroamérica ñe'ẽnguéra. Ñepyrũrã oiko kuri 2019 arýpe Lisboa-pe, ha mokoĩhape Brasilia-pe, 2022 arýpe.

Ko arýpe, amandaje 3.^{ha} oñemboguatáva 23 ha 24 jasypo jave táva Paraguáype, oykekóva Paraguái Retã Rekuái, Tetãnguéra Ndivo Jokupytyrã Motenondeha rupive, Paraguái Ñe'ẽnguéra Sãmbyhyha, Tekombo'e ha Tembikuaa Motenondeha: Tetã Arandupy Sãmbyhyha ha Tetãpy Jehechauka Sãmbyhyha.

CONTACTO

Víctor Salinas
Prensa OEI Paraguay
victor.salinas@oei.int
+595 971 975742

CILPE 2023

Asunción – Paraguay

23 y 24 de mayo

23 e 24 de maio

Péicha avei, ko tembiapo guasu oykeko Secretaría General Iberoamericana (SEGIB), Comunidad de Países de Lengua Portuguesa (CPLP), Instituto Internacional da Língua Portuguesa (IILP), Instituto Cervantes (España), Instituto Guimarães Rosa (Brasil) ha Camões, Instituto da Cooperação e da Língua, I.P. (Portugal); avei oipytyvõ Itaipú Binacional ha Agencia EFE.

Iveroamérica Retãnguéra Aty (IRA) rehegua

Omboheróvo “Romoañete oiko hañ ua tembiapojoaju”, Iveroamérica Retãnguéra Aty Tekombo'e, Tembikuaa ha Arandupýpe ãuarã (IRA) hína, 1949 guive, peteíha tetãnguéra remoimoĩmby tembaipojoajurã Sur-sur Iveroamérikape. Ko'aãgaitéramo oĩ ipype 23 tetã, ha oguereko 19 mba'apoha renda, ha avei Pytyvõhapavẽ oĩva Madrid-pe.

Oguereko 400 rasa apopyrã ojegueroguatáva tetã remimoĩmbykuéra ndive, mbo'ehaovusu, tapicha aty, mba'apoha guasu ha ambueve temimoĩmby ndive, IRA oĩ umi tuichave omba'apo joajúva Iveroamérikape apytépe, hese ae oguejy tuichaiterei Iveroamérikape ñande rapicha ndoleíi ha ndohaíriva, oporohekombo'e 4,7 sua temimbo'épe, ha avei 200.000 rasa mbo'ehárape Iveroamérikape.

CONTACTO

Víctor Salinas
Prensa OEI Paraguay
victor.salinas@oei.int
+595 971 975742